

T.C.

YARGITAY CEZA DAİRELERİ

GENEL KURULU

Esas No. : 17

Karar No. : 210

Cumhuriyet Gazetesinin açtığı Yunus Nadi armağanı yarışmasına katılarak bu gazetesinin 12.12.1962 günlü sayısında yayınlanan (Türkiyenin Tek Kurtuluş Yolu Sosyalizm) başlıklı makalesi ile komünistlik propagandası yapmaktan sanık Lütfüllah Şadi Alkılıç 'ın direnme yolu ile verilen beraatine ilişkin kararın Yargıtay Ceza Genel Kurulunca bozulması üzerine İstanbul 5 nci Ağır Ceza Mahkemesinin bozmaya uyararak verdiği T.C.K. nun 142 nci maddesinin 1 nci ve 6 nci fıkraları ve 59 ncu maddesi gereğince sanığın 6 yıl, 3 ay ağır hapsine ve 173. maddesinin sen fıkrası mucibince 2 yıl bir ay süre ile Kadıköy mntıkasında ikametle Genel Güvenlik gözetimi altında bulundurulmasına, 31 ve 33.cü maddeler uyarınca sürekli olarak kamu hizmetlerinden yasaklı ve cezasının çektirilmesi süresi içinde kanuni kısıtlılık halinde bulundurulmasına... Yeniden tutuğa alınmasına, tutuklukta geçen sürenin cezasından sayılmasına ilişkin 13.5.1966 günlü hükmün Yargıtayca duruşmalı olarak incelenmesi sanık vekili tarafından istenip şartı da ifa edildikten sonra 1.Ceza Dairesinin 24.1.1967 günlü, incelemeyen istinkaf ettiklerine dair verilen karara üzerine Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 30.1.1967 günlü kararıyla tevdi edilmiş olduğu 4.cü Ceza Dairesince yapılan inceleme sonunda :

(İstanbulda çıkan Cumhuriyet Gazetesince hazırlanan ve 1962-1963 Yunus Nadi Armağanı malake yarışmasına katılan sanığın bu gazetesinin 12.12.1962 günlü nushasının ikinci sahifesinde yayınlanan ve :

(Türkiye'nin Tek Kurtuluş Yolu Sosyalizm) başlığını taşıyan makalede liberalizm ile sosyalizm arasında mukayeseler yapılmış ve sosyalizmin memleketimizin geleceği için fayda ve lüzumundan bahsedilmiştir. Makale dikkatle incelendiği taktirde, memleketimizde kanun dışı sayılması ve ceza müeyyidesi altına alınmış olması sebebiyle yazıda bütün farik vasıflarıyla komünizimden bahsedilmemiş olduğu görülmekte ise de, özellikle bütün mal ve mülkün devletleştirilerek ortaklaşa kullanılması, tek mil gelirlerin devlet tarafından idare ve pay edilmesi, mülkiyetin kaldırılması liberalizmde hukukun amacının zenginlerin para ve mülklerini, çıkarlarına devlet eliyle korumak olduğu ve kapitalist olarak vasıflandırılan bu hukukun tefessüh etmiş bulunduğu, sosyalizmin çeşitleri bulunmayıp hedefi bütün dünya olan enternasyonalizm olduğu yolundaki düşünceler komünizmin kabul ettiği ana fikrlerden olup Anayasanın tamim himaye ettiği fikir ve düşünce özgürlüğünün kanuni sınırları dışına çıkması olan fikir ve düşünceler niteliğinde görülmüştür. Makalenin suç teşkil edip etmediğinin anlaşılabilmesi için mücerret ilmi yönden incelemeye tabi tutulması yeterli olmayıp benzeri yazıların genellikle hitap ettiği toplumun kolayca anlaşılacağı usluapta yazılmakta olduğu nazara alınarak okuyanlar üzerinde husule getirmesi mümkün ve muhtemel, Etkininde göz önünde tutulması gereklidir. Bu itibarla bir kısım bilirkişinin sadece ilmi ölçülere dayanan mütalaalarıyla resmi bilirkişilik sıfatı bulunmayan ve suç konusu yazının aslı ve tamamı üzerinde inceleme yapılar yapılmadığı ve ceza mevzuatımızın nazara alınmış bulunup bulunmadığı kesinlikle bilinmeyen düşüncelerine kararda yer verilmesine hukuki imkan görülmemiştir.

Bu sebeple sanık ve vekillerinin bu konulara ilişkin temyiz

Yargıtay cezası kendi verdi,
Kendi tasdik etti. *gökmen*
S.A. Göz Salıfede.

itirazları ile duruşmadaki savunmaları yerinde bulunmamıştır.

Vasfı mahkemece kabul edilmiş olan suçun maddi ve manevi unsurları kapsayıp kapsamadığı yönünden incelemeye gelince :

1. Suç vasfının isabetle tayin ve takdiri için bir birine çok yakın anlam taşıyan ve fakat kapsadıkları unsurlar bakımından ayırt edilmeleri mümkün bulunan iki terimi; PROPAGANDA ve ÖVME'yi tarif ederek makaledeki yazının bunlardan hangisinin unsurlarına uyduğunu tesbit etmektedir. Çeşitli tarifleri yapılabilecek olan bu iki terimin en doğru tarifinin kanun yapıcısının maksat ve anlayışına uygun olanı bulunacağı gerçeği nazara alınarak taallük ettiği kanun maddesinin 1967 Büyük Millet Meclisindeki müzakerelerinin ihtiva eden tutanaklarda mevcut beyanlardan yararlanmak sureti ile yapılan tariflerine göre, propaganda; muayyen bir fikrin toplum içinde yayınlamasını, kökleşmesini ve bu amacın tahakkukunu sağlamak için maddi veya manevi vasıtalarla baş vurarak telkin, teşvik ve tesirde bulunmak maksadıyla yapılan ve hamle ve taarruz şeklinde görülen fiil ve hareketler olup bunun dışında kalan sayir haller ise öğme niteliğindedir. Kabul olunan bu tariflerdeki unsurlar bakımından makale incelenince görülmüştür ki sanık, konusu gazete ilgilileri tarafından tespit edilmiş olan bir makale yarışmasına katılmış ve memleketimizin geleceği için liberalizm ve sosyalizm den hangisinin daha yararlı olacağı sorusunu cevaplandırmak üzere ikisi arasında mukayeseler yaptıktan sonra sosyalizm terimi altında düşüncelerinin yararlarından söz etmiş olup bu düşüncelerin yayılmasını, kökleşmesini amaç tutan teşvik ve tahrik edici ifadeler kullanmamıştır. Tasvir ettiği sosyalizmin kurullarında kullanılacak zorun, demokrasi kurallarına da uygun olarak kanun ve devlet zoru olduğunu açıklamış bulunmaktadır. Makale bu hüviyeti ile gerek taallük ettiği madde metninde mündemiğ bulunan ve gerek propagandanın unsurlarından olan hamle, taarruz ve cebir gibi başlıca unsurları ihtiva etmemektedir. Diğer taraftan mücerret bir yarışmaya katılmak ve verilen konu hakkındaki kişisel düşüncelerini açıklamak maksadıyla yazılan makalenin tümünün taşıdığı ifade şekli ve bazı dergi ve gazetelere yazı yazdığı anlaşılan sanığın sahip olduğu böyle bir imkandan yararlanmaksızın yayınlanıp yayınlanmaması ancak jürinin takdirine bağlı olan bir makale ile muayyen fikir ve kanaatlarını yayma yolunu tercih etmiş olması ihtimalinin uzak bulunması keyfiyetleri de olayda propaganda kastının vücudunu kabüle imkan vermemektedir. Yukarıdan beri yapılan inceleme ve açıklamalara göre sanığın katıldığı bir yarışmadaki belli konu dolayısıyla beğenip benimsediği ve tahakkukunu temenni ettiği fikir ve düşüncelerini ifade eden suç konusu makalede propagandanın maddi ve manevi unsurları tekevvün etmemiş olduğu ve bu unsurlar dışında mütalaa edilmiş iktiza eden öğme suçunun kapsam ve anlamı içinde bulunduğu sonuç ve kanaatine varılmış bulunmaktadır.

Olayın bu açıdan incelenmesi ve suç vasfının ena göre tayin ve takdiri gerekirken yazılı düşüncelerle eylemin propaganda vasfına kabülü sureti ile hüküm tesisi,

Bozmayı gerektirmiş ve sanık ile vekillerinin temyiz itirazları ve duruşmadaki savunmaları bu itibarla yerinde görülmüş olduğundan tebliğnamedeki ve Yargıtay Savcısının duruşmadaki onama isteğinin reddi ile hükmün bu sebepten bozulmasına, depo parasının geri verilmesine, bozma sebebine ve tutuk kaldığı sureye nazaran başka sebeple tutuk veya hükümlü bulunmadığı takdirde sanığın tahliyesine) 10.5.1967 gününde karar verildiği ve iş bu bozma kararına karşı C.Baş savcılığınca itiraz edildiği anlaşılmaktadır.

İtirazın süresinde olduğu görülüp dosyadaki kağıtlar okunarak iş anlaşıldıktan sonra gereği konuşulup düşünüldü :

YARGI TAY CEZA DAİRELERİ GENEL KURULU KARARI :

Sanık Lütfullah Şadi Alkılıç, 12.9.1967 günlü bir dilekçe vererek itiraz dolayısıyla Ceza Genel Kurulunda yapılacak incelemede savunmalarını yapabilmek için görüşme gününün en az iki ay önce kendisine tebliğini istemekte olduğu, böylece duruşmalı inceleme yapılmasını talep ettiği anlaşılmakta ise de özel daire ve Ceza Genel Kurulu kararlarına karşı C.Baş Savcılığının itirazı üzerine yapılacak incelemeler yalnız dosya üzerinde icra edilmekle beraber ceza yargılamaları usulü kanunda, Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurulundan duruşmalı inceleme yapılacağını gösteren bir hüküm bulunmadığından sanığın bu yoldaki isteğinin reddine oy birliği ile karar verildikten sonra dosya üzerinde yapılan incelemede :

1. C.Baş Savcılığı 14.6.1967 günlü itiraz yazısının 1.ci bendinde (mahkemenin beraatte direnmeye ilişkin kararınının Ceza Genel Kurulunca bozulması üzerine bu karara uymak zorunda olan mahal mahkemesinin bozmaya uygun olarak tesis ettiği hükmün (soruşturma safhalarında, delillerde ve hukuki esaslarda bir değişiklikte vuku bulmadığından) Yargıtay Dairesini bağlayacağı, kanuni sebeplerle esas dairenin istinkafi üzerine işin bir başka dairede incelenmesi duruma etkili olamayacağı, aksinin kabulü ise Yargıtay görüşünde kararsızlık doğuracağı, bu görüşün Türk ve Alman hukukçuları tarafından da benimsenip savurulduğu öne sürülerek 4.Ceza Dairesinin itiraz konusu kararının usul bakımından kanuna aykırı bulunduğu bildirilmiş ise de : Yargıtay Dairelerinin ve Ceza Genel Kurulunun daha önceki Genel Kurul veya Özel Daire kararları ile kayıtlı olmaksızın incelemelerin her safhasında hüküm ve kararların kanuna ve üsüle uygun bulunup bulunmadığını göz önünde tutmak sureti ile salim bir sonuca varmak ile ödevli ve yetkili oldukları, bir süre önceki kararda yanılma olduğunu gördükleri safhada doğru ve kanuna uygun buldukları şekilde karar verebilecekleri, bu yüzden kararlar arasında meydana gelebilecek bir birini tutmazlıkların yine kanun yolları ile halledilmesinin ve varsa ihtihaz aykırılığının giderilmesinin mümkün bulunduğu ve nitekim savcılığın görüşüne göre kararın esasına da itiraz edilmiş olması da yukarıda serd edilen düşünceyi teyid eylediği cihetle itirazın birinci bendindeki usule ilişkin bölümün reddine çoğunlukla karar verilerek konunun esasına mütedair itiraza gelince :

2. Suç kosunu makalede öne sürülüp savrulmuş savunulan fikirlerin 1.Ceza Dairesinin 19.6.1964 günlü bozma ilamında ve Ceza Daireleri Genel Kurulunun 19.4.1965 tarihli kararlarından tavsiyatıyla belirtildiği üzere yazıda serdedilen ve ileri sürülen düşünceler ve bu düşünce ve beyanların istihdaf eylediği maksat bakımından propaganda niteliğini kapsadığı ve bu maksada ulaşmak için bu yarışmaya iştirakinin bahane ittihaz edildiği ve yazı meali ve mündericati itibari ile ÖVMENİN üstünde Türk Ceza Kanununun 142/1 nci maddesindeki unsurları muhtevi bulunduğu cihetle itirazın kabulü ile 4.Ceza Dairesinin itiraz konusu 10.5.1967 günlü kararının kaldırılmasına ve İstanbul 5.Ağır Ceza Mahkemesinin 13.5.1966 günlü hükmünün tebliğname vechile onanmasına karar verilmelidir.

Sonuç : İtirazın kabulüne, 4.Ceza Dairesinin itiraz konusu 19.5.1967 günlü bozma kararının KALDIRILMASINA, ve İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesinin 13.5.1966 günlü hükmünün tebliğnamedeki düşünce vechile ONANMASINA, depo parasının gelir yazılmasına 24.6.1968 tarihinde çoğunlukla karar verildi.

YARGITAY CEZA DAİRELERİ GENEL KURULU
ÇOĞUNLUK HAKİMLERİ (İMZA)

MUHALEFET ŞERHİ

17 Esas, 210 karar No.lu 24.6.1968 tarihli
Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurulu kararına KARŞIYIZ :

Siyasal, sosyal ve ekonomik ayrı görüş ve prensiplere sahip iki sistemden hangisini memleketimizin geleceği için yararlı olduğunu tespit amacı ile tertiplenen bir makale yarışmasına katılanlar benimsedikleri görüş ve prensibi kişisel açıdan ele alıp beğendikleri yönleri ile savunacak, memleketin geleceği için yararlı olduğu düşüncesiyle bu istikamette bir gelişmeyi temenni ve tavsiye edecektir elbette...

Yazının bir yarışma makalesi bulunması niteliğinin ve yarışmadan beklenen amacın gerçek sonucu budur. Bu ise düşünme ve görüşün övülmesi anlamını taşır. Bir hususun benimsenmesini sağlamak maksadıyla telkin ve tesirde bulunmak kavramına gelen propaganda da mutlaka sonuca götüren yol ve vasıta tercih edilir şüphesiz.

Yayınlanıp yayınlanmaması jürinin takdirine bağlı ve yazarın iradesi dışında bulunan bir makale bu hüviyeti ile propagandanın mak-sadına, amacına uymaz. Dosya mündericatinde göre sanık makalenin lüzum görülecek kısımlarının çıkarılarak yayınlanması hususunda gazete ilgililerine yetki vermiş ve yazıdaki fikir tescül ve insicamına bozması mümkün böyle bir davranış propagandacının yüklendiği ödev ile bağdaşmaz., bazı dergi ve gazetelere yazı yazdığı anlaşılan sanığın böyle bir imkana sahip bulunduğu sürece sonucu önceden kestirilemeyen bir yarışma yazısından yararlanmak çabası içinde kabul etmeye sebep yoktur.

Makale konusu ve gayesi bakımından olduğu kadar kapsadığı görüş ve anlayış açısından da tüm olarak bu anlam yönündedir. Propaganda UNSURLARINI TAŞIMAMAKTADIR. Bu itibarla suç vasfına ilişkin daire itiraz kararının itirazın kaldırılması sureti ile komünizm propagandası yapmaktan dolayı tesis edilen mahalli mahkeme kararının Ceza Daireleri Genel Kurulunca ONANMASI hakkında ittihaz olunan ÇOĞUNLUK KARARINA MUHALİFİZ. 24.6.1968

CEZA DAİRELERİ GENEL KURULU
MUHALEFET ŞERHİ VEREN HAKİMLERİ
(İ M Z A)

ASLININ AYNIDIR.